

Отже, дрібна моторика рук грає велику роль при розвитку людини. Вона впливає на вищі психічні функції, концентрації та координації рухів. Чим вище рівень сформованості дрібної моторики, тим краще людина готова до інтеграції та соціалізації.

Список використаних джерел:

1. Статистичні дані, щодо кількості дітей з ООП <https://mon.gov.ua/ua/osvita/inklyuzivne-navchannya/statistichni-dani>
2. Кольцова М. М. Рухова активність і розвиток функцій мозку дитини. М.: Педагогіка, 1973. 143 с.
3. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка. К: Знання, 1978. 96 с.

УДК 376.011.3-051

Докучина Т.О.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Кам'янець-Подільського національного
університету імені Івана Огієнка.
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

РОЛЬ МОБІЛЬНОСТІ У КАР'ЄРНОМУ ЗРОСТАННІ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Кар'єрний розвиток фахівців спеціальної освіти є показником успішності їхньої професійної діяльності. Орієнтованість фахівців на досягнення успіху у професії підвищує її результативність та ефективність, а також сприяє професійному та особистісному розвитку. Прагнення спеціальних педагогів до кар'єрного зростання активізує внутрішні потенціали та якості особистості, які необхідні для досягнення бажаних цілей. У цьому аспекті професійна мобільна мобільність є значущим фактором, що сприяє професійному та кар'єрному розвитку фахівців спеціальної освіти.

Вивченню проблеми кар'єрного розвитку і мобільності присвячені дослідження вчених в різних галузях науки (В. Біскуп, В. Лозовська, Л. Карамушка, Л. Пілецька, Н. Сургунд, D. Super, S. Zamir та ін.). Науковці відзначають взаємозв'язок між кар'єрним розвитком фахівців та мобільністю як рухливості, готовністю до змін, виконання нових завдань. Це обумовлює

актуальність дослідження ролі мобільності у кар'єрному розвитку фахівців спеціальної освіти, що є метою цієї публікації.

Теоретичний аналіз проблеми кар'єрного розвитку фахівців засвідчив наявність різних підходів щодо тлумачення поняття «кар'єра». Зокрема, В. Лозовська розглядає кар'єру як «результат усвідомленої позиції і поведінки людини у певній галузі діяльності, пов'язаної із посадовим або професійним зростанням» [4, с. 12]. Т. Байдак, В. Болотова, на основі вивчення генези та еволюції концептуального визначення поняття «кар'єра», визначають два напрями в теорії кар'єри: «суб'єктивістський» та «об'єктивістський». Суб'єктивістський підхід характеризується визначенням кар'єри як «індивідуального сприйнятого досвіду, пов'язаного з трудовою діяльністю конкретної людини». Відповідно до об'єктивістського підходу кар'єра розглядається як «об'єктивний феномен, пов'язаний з горизонтальним та/або вертикальним рухом індивіда за етапами свого професійного зростання». В рамках об'єктивістського підходу виділяють дві течії тлумачення кар'єри. Перша допускає існування «кар'єри» за відсутності як вертикального просування, так і включеності в організаційну структуру. Друга течія передбачає вертикальний характер кар'єри, тобто просування вгору, займання керівних посад [1, с. 12].

Розглядаючи кар'єру в аспекті професійної діяльності фахівців спеціальної освіти доцільно виділити два напрями її реалізації: горизонтальну – професійний розвиток (удосконалення професійної діяльності, розробка нових технологій роботи з дітьми з ООП, набуття нового досвіду та його реалізація у власній професійній діяльності та ін.); вертикальну - посадове переміщення, що передбачає зміну статусу, можливість займати керівні посади.

В. Савельєва, О. Єськов визначили, що кар'єра є одночасно і процесом і його результатом у різних сферах професійної діяльності та нерозривно пов'язана із соціальною мобільністю [5]. Професійна мобільність передбачає переміщення в межах діяльності. Так, відповідно до концепції соціальної мобільності виділяють горизонтальну (перехід до соціальної групи, що

знаходиться на такому ж рівні) та вертикальну (перехід на вищий або нижчий за соціальним рівнем клас) мобільність.

Разом з тим, у своєму дослідженні підтримуємо думку Л. Пілецької, що професійна мобільність не може зводитись лише до зміни посади та набуття професійного статусу, а й передбачає зміни в особистісній структурі в процесі кар'єрних переміщень. Мобільність в цілому має тісний зв'язок з професіоналізацією особистості як безперервного процесу становлення особистості професіонала з моменту вибору професії, протягом усього професійного життя і до моменту завершення професійної діяльності. Професіоналізація передбачає професійний розвиток та перехід до наступних рівнів професіоналізму. У цьому плані мобільність є рушійною силою для змін у професійному розвитку [3, с. 247-249].

Нам імпонує думка Н. Дячок, що професійна мобільність є постійною якістю сучасного педагога, яка сприяє особистісно-професійному зростанню, підвищенню кваліфікації, безперервному саморозвитку та самоосвіті в умовах постійних змін [2, с. 344]. Оскільки професійна діяльність фахівців спеціальної освіти та динамічні зміни, які в ній відбуваються потребує безперервного професійного розвитку та самовдосконалення мобільність виступає ваговою якістю особистості, яка стимулює професійний розвиток та сприяє успішній кар'єрі фахівців.

Професійна мобільність проявляється у готовності і здатності фахівців спеціальної освіти швидко адаптовуватись до змін, реагувати на виклики, приймати рішення, змінювати стиль та характер діяльності, що може потребувати додаткового навчання, удосконалення власних професійних компетенцій. Все це є необхідним для кар'єрного та професійного розвитку.

Отже, кар'єра є довгостроковою перспективою та передбачає інвестування зусиль для її побудови, активізації особистісного потенціалу, зокрема мобільності. Як якість особистості професійна мобільність є чинником руху з однієї позиції в іншу в плані зміни посади, статусу, професійної компетентності і майстерності. Тому формування професійної мобільності фахівців спеціальної

освіти є вагомим для ефективної реалізації професійних завдань, кар'єрного та професійного зростання.

Список використаних джерел:

1. Байдак Т.М., Болотова В.О. Основні теоретичні підходи до визначення кар'єри в західній науковій літературі. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. 2015. № 1148. С. 46-50.

2. Дячок Н.В. Професійна мобільність як показник якості педагогічної освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2020. Вип. 33. С. 70-75.

3. Пілецька Л.С. Мобільність як необхідна умова професійного становлення особистості. *Психологія і особистість*. 2015. №2. Ч.1. С. 243-257.

4. Лозовська В.Т. Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах: монографія .Київ, 2015. 279 с.

5. Савельєва В.С., Єськов О.Л. Управління діловою кар'єрою: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 176 с.

УДК 004.8+ 316.6

Євдокимов С.О.

здобувач другого (магістерського)

рівня вищої освіти

Херсонський державний університет

м.Івано-Франківськ, Україна

ПОБУДОВА ШТУЧНИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ НА ОСНОВІ ТЕОРІЇ МОТИВАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ВИВЧЕННЯ, СФОРМОВАНИХ З ДИТИНСТВА

ШНМ (Штучні нейронні мережі) ґрунтуються на принципах когнітивної науки та можуть використовуватися у практичній психології, при цьому широкого поширення для обробки. Тому дана тематика залишається актуальною й по сьогоднішній день.

Теорія мотивації соціального вивчення (з англ. Social Learning Theory) стверджує, що люди впливають на зовнішнє середовище, яке в свою чергу здійснює вплив на те, як вони думають та поведуть себе. Вивчення поведінки людей шляхом спостереження, імітації і спілкування у взаємному зв'язку із соціальним середовищем показало, що існують особливості відносних процесів в поясненні поведінки людей.